

Gasteren Vijfsterrendorp

***'naoberschap in
vrijheid...'***

***'veel activiteiten in
het dorp...'***

***'zinnvolle en gezellige
huiskamergesprek-
ken...'***

Gasteren en het Vijfsterrendorpen project

Gasteren (foto: Mar de Hoog)

Op de jaarvergadering van de BOKD op 28 mei 2009 viel, vanuit Gasteren, gezien voor het eerst de term Vijfsterrendorp. Op woensdag 9 september zijn we met een flinke afvaardiging van het bestuur van de Vereniging Dorpsbelangen Gasteren naar Grolloo gegaan voor een thema-avond over dit project. Wij werden er warm voor gemaakt door een fraaie presentatie en het humoristische optreden van Erik Harteveld.

Dat dit Vijfsterrendorpen project de bedoeling heeft het woon-leefplezier in het dorp te versterken sprak ons als bestuur van Dorpsbelangen erg aan.

Gasteren (foto: Mar de Hoog)

Al tijdens deze thema-avond hebben we geformuleerd wat het dorp Gasteren kenmerkt:

- we zijn een zanddorp;
- we zijn klein (ruim 400 inwoners);
- we zijn een plattelandsdorp op een afstand van minder dan 10 km van de stad;
- we kijken de kat uit de boom, in die zin dat we een gezonde dosis scepsis hebben.

We nemen het volgende waar in ons dorp:

- een snel veranderende samenstelling (oorspronkelijke versus nieuwe dorpsbewoners), met soms weinig begrip voor elkaars cultuur;

- voorzieningen die in rap tempo verdwijnen of verdwenen zijn;
- afname van onderlinge verbanden;
- activiteiten die er zijn komen voort uit traditie, nieuwe activiteiten komen moeilijk van de grond;
- we hebben een eigen dorps huis, maar het gebruik ervan neemt zienderogen af.

Op 17 september hebben we ons aangemeld. Begin november kregen we bericht dat Gasteren bij één van de vijf dorpen hoorde die aan de slag konden gaan met het project.

Daarna is het vreselijk snel gegaan. De opbouwwerker vanuit de BOKD, Gerrit van Arragon kwam al een paar dagen later in de bestuursvergadering.

De maanden daarna was hij niet meer weg te slaan uit ons dorp! Samen met Gerrit hebben we goed gekeken naar de samenstelling van het Vijfsterrenteam. Een goede mix van dorpelingen werd samengesteld: jong en oud, oorspronkelijke en nieuwe dorpsbewoners, man of vrouw. We merkten meteen dat er vaart in zat. Iedereen die wij uitnodigden zei ja! Dat gaf meteen veel energie.

Het sterrenteam bestaat uit: Jannie Buutkamp, Beanca Hollander, Stenny Nicolai, Jaap Hollander (niet op de foto), Flip Moerker, Henk Komdeur, Tom Huinink en Hein Bokern (foto: Mar de Hoog)

Het organiseren van de vijf huiskamergesprekken verliep op dezelfde manier. Het was geen enkel probleem om iemand te vinden die gastheer/gastvrouw wilde zijn voor zo'n huiskamergesprek. Het lukte ook om een bonte menigeling van dorpelingen om de respectievelijke huiskamertafels te krijgen.

>> Vervolg: Gasteren en het Vijfsterrendorpen project

Naast bekende actieve dorpsbewoners heeft het Vijfsterrenteam bewust ook dorpingen uitgenodigd die de keuze maken om voor de rust en op zichzelf in het mooie dorp Gasteren te wonen.

Vaak hebben we elkaar aangemoedigd zo concreet mogelijke resultaten te benoemen!. Als het aan ons ligt organiseren we over een jaar dezelfde huiskamergesprekken en bekijken we met elkaar welke resultaten wij met elkaar in Gasteren hebben gehaald.

Namens het Sterrenteam
Hein Bokern

Huiskamergesprekken (foto's: Mar de Hoog)

De huiskamergesprekken duurden zonder uitzondering langer dan gepland. Het waren gezellige avonden. Er passeerden bekende thema's, tevredenheid over goed lopende dingen in het dorp, maar tegenstrijdige belangen of meningen werden wel degelijk uitgesproken. We merkten dat het project ging leven in het dorp en dat was precies de bedoeling. Na de serie huiskamergesprekken kwam het erop aan.

Even bleven we steken in, hoe we de feestelijke afronding zouden vormgeven. We bedachten van alles en veel viel af. Vanuit het dorp kwamen ook signalen dat we niet teveel moesten uitgeven aan een feest.

Op 11 maart heeft het Vijfsterrenteam de laatste hand gelegd aan wat wij in Gasteren sterren vinden en wat er moet worden verbeterd.

Actief Gasteren (foto's: Jan Huizinga, Mar de Hoog, Maria Boxem, Roelanda Moek)

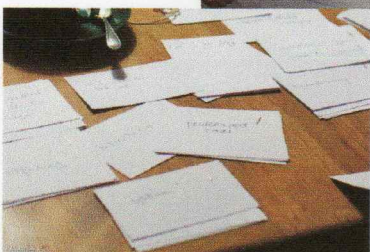
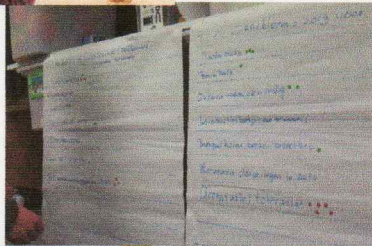
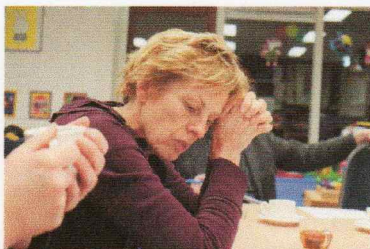
Gasteren: het eerste Vijfsterrendorp!

Het Sterrenteam

Het Sterrenteam (foto: Mar de Hoog)

Een enthousiast en gezellig Sterrenteam, gevormd door acht inwoners uit Gasteren, begeleidde het project en het team organiseert ook de feestelijke afsluiting in april. Dit team vormde een afspiegeling van de inwoners van het dorp. Het Sterrenteam koos voor de huiskamergesprekken als methodiek om als dorp in de spiegel te kijken en de sterren aan te wijzen.

Het Sterrenteam aan het werk (foto's: Mar de Hoog)

Teamleden organiseerden dat er in vijf verschillende huiskamers zogenaamde keukentafelgesprekken konden plaatsvinden; ook benaderden ze bewoners om aan deze gesprekken deel te nemen. De uitslagen van deze dorpsgesprekken werden met het Sterrenteam doorgenomen en van suggesties voorzien.

De huiskamergesprekken

Heel gastvrij werden dorpingen ontvangen bij de vijf verschillende families die hun huiskamer beschikbaar stelden voor de 'keukentafelgesprekken'.

Huiskamergesprekken (foto's: Mar de Hoog)

Per avond deden acht personen mee aan deze bijeenkomsten. Aan de deelnemers werd gevraagd de sterren (de levensaders) van Gasteren te benoemen. Ook werd gevraagd aan te geven aan welke 'sterren' nog gepest moet worden en daar werden ook heel bruikbare ideeën voor gegeven. Het waren inspirerende, gezellige en verhelderende avonden.

Deelnemers zeiden: 'kunnen we dit soort huiskamergesprekken niet ieder jaar organiseren'? Het was goed om te merken dat de onderwerpen van de huiskamergesprekken naderhand ook verder in het dorp besproken werden door, en met de mensen die niet waren uitgenodigd.

>> Vervolg: Gasteren het eerste Vijfsterrendorp!

Zomerfeest (foto: Roelanda Moek)

Zomerfeest (foto: Roelanda Moek)

De vijf sterren van Gasteren

Een Vijfsterrendorp scoort hoog op de vijf 'kerndomeinen', die hierna genoemd worden. Gasteren is een dorp waar al deze vijf sterren aanwezig zijn, dus het is terecht een Vijfsterrendorp. Gasteren is ook een dorp dat blijvend wil werken aan kwaliteitsverbetering van die sterren. Hieronder vindt u de sterren van Gasteren en de uitdagingen om de sterren te laten flonkeren en op te poetsen zodat de sterren blijven stralen en de leefbaarheid voor de toekomst van het dorp garanderen.

Ster 1

Ontmoetingsmogelijkheden

foto: Mar de Hoog

Inventarisatie

Veel activiteiten zijn er in Gasteren en de meeste dorpingen doen mee. Ook kent Gasteren relatief veel verenigingen: onder andere Ijsvereniging Wintervreugd (dat meer is dan een ijsvereniging!), de vrouwenvereniging, de ouderenactiviteiten, sportvereniging De Rietvogels (vijftig jaar jong), toneelvereniging Amicitia (al honderd jaar!) en de Boermarke (eeuwenoud). De meeste activiteiten vinden plaats in dorpshuis-sportzaal De Gasterij.

Uitdaging

Veel clubs zijn klein en hebben moeite om voldoende bestuursleden te houden. Veel bestuursleden hebben meerdere petten op of gaan van het ene bestuur naar het andere.

Door onvoldoende bestuursleden kunnen activiteiten steeds moeilijker worden georganiseerd terwijl de belangstelling voor deelname vanuit het dorp juist bijzonder groot is. De verenigingsbesturen gaan verkennen of er onderling samenwerking mogelijk is, het bundelen van krachten kan dit probleem tackelen. Behalve de verenigingsactiviteiten zelf, zal ook de ontmoetingsplaats 'Dorpshuis de Gasterij', waar veel verenigingen op zijn aangewezen voor hun activiteiten, worden verbeterd. Voorbereidingen voor een verbouw zijn in volle gang waarbij ook wensen in kaart worden gebracht. Een activiteitengroep wordt in het leven geroepen en er wordt gekeken naar verbreding van gebruik.

>> Vervolg: de vijf sterren van Gasteren

Ster 2

Zaken op eigen kracht regelen, informele netwerken

foto: Peter Pasman

Inventarisatie

In Gasteren worden veel praktische knelpunten door de bewoners zelf opgepakt. Er is een actieve vereniging voor Dorpsbelang. In de winter wordt er door dorpelingen sneeuw geruimd in het dorp. Verder zijn veel bewoners actief in het in stand houden van de diverse verenigingen, voorzieningen en activiteiten.

Uitdaging

De ster van zelforganisatiekracht flonkert aan de hemel. Als er iets valt te regelen, gebeurt dat gewoon. Voorlopig een ster die schittert.

Ster 3

Zorg en aandacht voor elkaar

foto: Pauline Hellema

Inventarisatie

De dorpelingen gaven aan dat ze naast alle activiteiten en verenigingen de 'naoberschap' in het dorp eigenlijk de belangrijkste ster vonden. 'Naoberschap in vrijheid' werd het genoemd: *niet verplichtend en georganiseerd, maar je doet het gewoon*. In de praktijk betekent het dat er aandacht is voor de mensen in de buurt die zorg nodig hebben. Bewoners die op de bus staan te wachten krijgen een lift en voor minder mobiele mensen worden boeken gehaald en gebracht van de bibliotheek.

Uitdaging

Naoberschap is iets minder vanzelfsprekend als vroeger en er zijn enkele nieuwe bewoners die liever 'op zich zelf' blijven. Anders dan jaren geleden is het niet meer zo dat je verplicht wordt (of je verplicht voelt) aan alle dorpsmanifestaties mee te doen. Ga er niet van uit dat de ander weet wat hij voor je moet doen, maar vraag gericht of iemand wil/kan helpen. Geef als bewoner aan nieuwe burens aan dat 'we dat in dit dorp gewoon zo doen'.

Ster 4

Identiteit, traditie en dorpscultuur

foto: Mar de Hoog

Inventarisatie

Nieuwe inwoners worden verwelkomd met een informatieboekje over Gasteren. Verder is er enkele jaren geleden een boek verschenen over de historie van het dorp (met daarin ook een overzicht van alle inwoners). De Boermarke heeft nog steeds een positie in het dorp en men cultiveert oude gebruiken zoals het paasvuur, de meiboom en het carbidschieten.

Uitdaging

Een scala aan activiteiten komt voort uit gewoonten en traditie. Gewoonten en traditie is niet hetzelfde als alles blijven doen zoals we het altijd deden. Dorpen zijn immers ook veranderd. Ook voor deze activiteiten zal worden gezocht naar samenwerking maar vooral ook vernieuwing. Hiervoor zullen jongeren en nieuwe mensen erbij worden betrokken.

>> Vervolg: de vijf sterren van Gasteren

Ster 5

Leren van elkaar, ervaringen doorgeven

foto: Jan Huizinga

Inventarisatie

Gasteren heeft een eigen website (www.ingasteren.nl) en maandelijks worden de bewoners via de duidelijke dorpskrant 'Neis oet 't Loeg' op de hoogte gehouden van de ontwikkelingen en de activiteiten. Tijdens het winterbuffet was er een excursie voor en door dorpelingen door de omgeving.

Uitdaging

Het leren van elkaar en ervaringen doorgeven is in het dorp goed geregeld, maar naar de rest van de wereld valt nog wel het een en ander te organiseren. Gasteren ligt in een mooi gebied. Veel mensen van buiten het dorp weten het gebied te vinden, waardoor de rust in de weekends iets onder druk staat. Verder heeft het dorp het gevoel dat de omgeving wordt 'afgepakt' door natuurorganisaties (met o.a. veel verbodsbordjes). Dorpsbelangen organiseert een jaarlijks overleg tussen het dorp en Staatsbosbeheer waardoor het leren van elkaar ook de dorpsgrens passeert.

Extra ster

Als **extra ster** werd door de dorpelingen het eigen prachtige dorp in de natuurlijke omgeving van de Drentse Aa genoemd

Mooi Gasteren (foto's: Mar de Hoog en Tikkel Hofman)

Gasteren: het eerste Vijfsterrendorp!

Gasteren is een echt Sterrendorp. Al vrij snel na de start van het project maakten dorpselingen elkaar er op attent dat het woord "ster" in de plaatsnaam Gasteren zit. En in december sierde een grote ster de top van de dorpskerstboom op de brink. Gedurende een groot deel van de projectperiode lag er sneeuw. En werd veel geschaatst op de mooi gelegen ijsbaan van het dorp. De ijsvereniging Wintervreugd geeft aan dat de vereniging 'het ijs breekt tussen mensen in het dorp'. Maar ook veel andere verenigingen en activiteiten zorgen voor ontmoeting en gezelligheid in het 420 inwoners tellende dorp.

Actief Gasteren

(foto's: Jan Huizinga, Pauline Hellema, Peter Pasman)

In de spiegel kijken

Gasteren durfde in de spiegel te kijken en aan te geven wat er goed loopt en wat er beter zou kunnen. Er werd nagedacht over het wonen in een veranderend dorp. Gedurende het project werd steeds duidelijker waar het om gaat in het dorp en wat de levensaders en de sterren zijn. Maar ook de zorgpunten kwamen boven (de keuken-) tafel. De sterren werden tegen het licht gehouden en men noemde waar nodig concrete verbeterpunten. Samen werd gezocht naar antwoorden om Gasteren ook in de toekomst een leuk woondorp te laten zijn.

Receptenboek

Het Sterrenteam van Gasteren vulde het Vijfsterrendorp-receptenboek aan met concrete voorbeelden uit het eigen dorp, die een suggestie kunnen zijn voor andere dorpen. Maar ook op de steeds actuele site van het dorp staan de vele activiteiten, met veel foto's, van Gasteren.

Bewaken

Er zijn tijdens het project meerdere suggesties gedaan om bepaalde sterren op te poetsen en om knelpunten in het dorp op te lossen. Deze suggesties worden door het Sterrenteam doorgegeven aan de betrokken partijen. Het Sterrenteam heeft aangegeven om samen met Dorpsbelangen de veranderingen en voortgang te willen bewaken. Want, zo vindt iedereen: het project moet ook leiden tot aanwijsbare veranderingen (verbeteringen). Ook de vraag vanuit het dorp om met een zekere regelmaat huiskamersgesprekken te houden zal hierin worden meegenomen.

Colofon:

Deze uitgave is mede mogelijk gemaakt door een bijdrage van de BOKD en de gemeente Aa en Hunze

Lay-out: BOKD

Foto's voor- en achterzijde met dank aan:

Mar de Hoog
Pauline Hellema
Jan Huizinga
Maria Boxem
Roelanda Moek
Peter Pasman

© BOKD

April 2010

